
Marktmonitor EU import citrus en exoten

2009 / 03

Zoetermeer, januari 2009 - Peter van der Salm

Productschap Tuinbouw, Afdeling Markt en Innovatie

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur.

Productschap Tuinbouw, Postbus 280, 2700 AG Zoetermeer

Telefoon (079) 347 07 07 E-mail smt@tuinbouw.nl Internet www.tuinbouw.nl

---

Auteur **Peter van der Salm** Telefoon 079-3470662 E-mail p.vandersalm@tuinbouw.nl

---

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1 Inleiding	9
2 Import op hoofdlijnen	10
2.1 Import van citrusfruit	11
2.2 Import van exoten	15
3 Import van de belangrijkste producten	19
3.1 Bananen	19
3.2 Ananas	21
3.3 Kiwi	22
3.4 Manga en guave	24
3.5 Avocado	25
3.6 Sinaasappel	26
3.7 Grapefruit	28
3.8 Citroen	29
3.9 Mandarijn	31
3.10 Druif	33
3.11 Meloen	35
4 Belangrijke herkomstlanden van importfruit	37
4.1 Zuid-Afrika	37
4.2 Costa Rica	38
5 Ontwikkelingen in belangrijke Europese invoerhavens	40
5.1 Duitsland	40
5.2 Benelux	40
5.3 Engeland	40
5.4 Frankrijk	41
6 Consumptiegegevens	42
6.1 Consumptiegegevens Nederland	42
6.2 Consumptiegegevens Duitsland	44

Samenvatting

Groeiende import van fruit in de EU

Zowel in hoeveelheid als in waarde zit er nog altijd een stijgende lijn in de invoer van fruit in de landen van de Europese Unie. De stijgende lijn is het meest duidelijk bij de productgroep exoten. De Europese Unie is op het gebied van exotisch fruit minder zelfvoorzienend dan bij andere fruitsoorten het geval is. Dat geldt overigens niet voor ieder product uit de categorie exotisch fruit: Italië is bijvoorbeeld de grootste producent van kiwi ter wereld. Costa Rica, Ecuador en Colombia zijn de belangrijkste herkomstlanden van ingevoerd exotisch fruit in de Europese Unie.

Import van het Zuidelijk Halfrond verlengt het seizoen

Voor niet-exotisch fruit geldt dat dit doorgaans in de EU wordt ingevoerd vanaf het Zuidelijk Halfrond, waar de jaargetijden (en dus ook het productieseizoen) precies omgekeerd zijn aan die van Europa. Deze import is vooral bedoeld als aanvulling op de eigen Europese productie op het moment dat het verse product in Europa schaars wordt.

Citrusfruit

De invoer van citrusfruit in de EU is in de periode 2005-2007 vrij stabiel geweest. Het belangrijkste aanvoerland van citrusfruit voor de EU is Zuid-Afrika, gevolgd door Argentinië, Turkije, Marokko, Israël, Uruguay en Egypte. Bijna de helft van het geïmporteerde citrusfruit in de EU bestaat uit sinaasappels. De belangrijkste EU-invoerlanden van sinaasappels zijn Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Spanje. Voor mandarijnen zijn het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Frankrijk en Roemenië de belangrijkste invoerlanden.

Exoten

De invoer van exoten in de EU is in de periode 2005-2007 met 20% gegroeid. De belangrijkste aanvoerlanden zijn Costa Rica, Ecuador en Colombia. De invoer uit Ecuador vertoont een dalende trend maar Costa Rica en Colombia hebben hun uitvoer naar de EU flink zien toenemen. Verreweg de belangrijkste exoot is de banaan, die goed is voor 75% (op basis van volume) van de invoer van exotisch fruit in de EU. Andere belangrijke exotische producten zijn ananas en kiwi. Vooral de invoer van ananas is sterk gegroeid de afgelopen jaren. De belangrijkste EU-invoerlanden van bananen zijn België, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Italië. Ananas wordt vooral ingevoerd via België, Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

Concentratie van de invoer

Uit het verloop van de invoer van vers fruit in de EU vanuit derde landen blijkt een trend tot concentratie. De invoer concentreert zich steeds meer in de belangrijkste aanvoerhavens in West-Europa en gaat minder vaak direct naar bestemmingslanden die meer landinwaarts zijn gelegen. Ook bij de exportlanden is sprake van concentratie. De meeste belangrijke aanvoer landen van exotisch fruit laten een meer dan gemiddelde groei zien. Bij citrusfruit is het vooral het belangrijkste aanvoerland Zuid-Afrika waar sprake is van groei. Landen als Turkije, Marokko en Israël hebben de laatste jaren daarentegen hun uitvoer naar de EU zien dalen.

Consumptie van exoten sterk gestegen

In Nederland is de huishoudelijke aankoop van exotisch fruit in de periode 1999-2006 sterk gestegen. Bij citrusfruit is daarentegen sprake van een dalende trend in de huishoudelijke consumptie. Met name de consumptie van sinaasappels is afgenomen. De cijfers geven aan dat de sinaasappel langzaam terrein verliest aan de mandarijn, ander citrusfruit en exotisch fruit. In Duitsland is evenals in Nederland sprake van een duidelijke toename van de aankoop van ananas.

1 Inleiding

Het doel van dit rapport is het in kaart brengen van recente ontwikkelingen in de import van vers fruit in de Europese Unie en de consumentenaankopen in de EU. Het gaat hierbij met name om exoten en citrusfruit. Uit welke herkomstlanden importeren de landen van de Europese Unie deze producten, en wat zijn de ontwikkelingen in de handelsstromen?

De belangrijkste bron voor dit rapport is Eurostat, het statistisch bureau van de Europese Unie. Bij het in kaart brengen van de handelsstromen kan dus alleen de productindeling van Eurostat gebruikt worden. In die productindeling zijn sommige producten samengevoegd. Voorbeelden hiervan bij exotisch fruit zijn:

- guaves, manga's en manggistans (in dit rapport: manga en guave)
- passievruchten, carambola's en pithaya's (in dit rapport: passievrucht etc)
- tamarindevruchten, cashewappelen, nangka's, litchi's en sapodilla's (in dit rapport: Litchi etc)

Behalve de hier bovenvermelde verzamelcategorieën worden de volgende vruchten eveneens tot exotisch fruit gerekend: ananas, avocado, banaan, kiwi, papaja en vijgen.

Bij citrusfruit worden de volgende producten onderscheiden: sinaasappel, mandarijn, grapefruit, citroen, lemmetje (limoen) en "overig citrusfruit".

2 Import op hoofdlijnen

Zowel in hoeveelheid als in waarde zit er nog altijd een stijgende lijn in de invoer van fruit in de landen van de Europese Unie. De stijgende lijn is het meest duidelijk bij de productgroep exoten. De Europese Unie is op het gebied van exotisch fruit minder zelfvoorzienend dan bij andere fruitsoorten het geval is. Dat geldt overigens niet voor ieder product uit de categorie exotisch fruit: Italië is bijvoorbeeld de grootste producent van kiwi ter wereld.

Als et verloop van de invoerwaarde (tabel 2.2) wordt vergeleken met het verloop van de ingevoerde hoeveelheid (tabel 2.1), dan blijkt dat het verloop van de waarde van de invoer bij de verschillende soorten fruit gelijkmatiger is dan het verloop van de ingevoerde hoeveelheid.

Tabel 2.1 EU-invoer van vers fruit uit landen buiten de EU, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Fruit (excl. citrus en exoten)	2.656.019	2.545.942	2.777.192	5%
Citrusfruit	2.182.466	2.042.465	2.184.666	0%
Exoten	5.278.761	5.928.983	6.328.171	20%
Totaal vers fruit	10.117.246	10.517.390	11.290.029	12%

Tabel 2.2 EU-invoer van vers fruit uit landen buiten de EU, waarde x € 1.000

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Fruit (excl. citrus en exoten)	2.626.208	2.736.810	2.925.172	11%
Citrusfruit	1.236.393	1.151.411	1.355.027	10%
Exoten	3.788.255	3.969.431	4.220.305	11%
Totaal vers fruit	7.650.856	7.857.652	8.500.504	11%

Voor niet-exotisch fruit, waaronder citrusfruit, geldt dat dit doorgaans in de EU wordt ingevoerd vanaf het Zuidelijk Halfrond, waar de jaargetijden (en dus ook het productieseizoen) precies omgekeerd zijn aan dat van Europa. In dit geval is er vooral sprake van aanvulling op de eigen Europese productie op het moment dat het verse product in Europa schaars wordt. Daarnaast is er ook sprake van invoer uit landen op het Noordelijk Halfrond, zoals Turkije, Israël en China.

2.1 Import van citrusfruit

Tabel 2.3 EU-invoer van citrusfruit uit landen buiten de EU, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Zuid-Afrika	539.386	465.280	633.744	17%
Argentinië	385.593	330.947	388.605	1%
Turkije	333.848	337.594	254.339	-24%
Marokko	245.277	228.792	179.674	-27%
Israël	124.251	94.720	117.271	-6%
Uruguay	122.888	115.313	116.233	-5%
Egypte	122.281	118.520	110.995	-9%
Brazilië	64.932	95.963	82.159	27%
VS van Amerika	54.927	55.686	66.040	20%
China	6.168	17.112	43.686	++
Swaziland	18.102	21.135	29.923	65%
Zimbabwe	36.046	15.532	29.368	-19%
Mexico	16.115	22.621	25.428	58%
Peru	25.225	26.372	24.756	-2%
Chili	11.776	20.182	17.134	45%
Tunesië	18.460	18.893	16.511	-11%
Honduras	12.341	15.640	13.103	6%
Cuba	15.991	10.365	7.229	-55%
Australië	4.808	1.777	5.952	24%
Colombia	2.787	2.880	3.540	27%
Pakistan	2.021	4.086	1.892	-6%
Jamaica	717	889	1.610	++
Belize	7.208	7.245	1.141	-84%
Syrië	2.001	150	1.091	-45%
Dominicaanse Republiek	1.375	1.223	830	-40%
Thailand	984	1.438	797	-19%
Libanon	215	275	465	++
Venezuela	554	742	350	-37%
Dominica	237	328	287	21%
Bahamas	441	147	271	-39%
Vietnam	15	106	258	++
Ecuador	439	176	252	-43%
Nieuw-Zeeland	20	130	219	++
Iran	135	137	192	42%
Costa Rica	46	58	165	++
El Salvador	24	40	51	++
Guatemala	103	136	35	-66%
Overige niet-EU landen	4.729	9.835	9.070	92%
Totaal uit niet-EU landen	2.182.466	2.042.465	2.184.666	0%

- Het belangrijkste aanvoerland van citrusfruit voor de EU is Zuid-Afrika, gevolgd door Argentinië, Turkije, Marokko, Israël, Uruguay en Egypte.
- De invoer uit China is in drie jaar tijd spectaculair gegroeid, maar is nog altijd kleiner dan de invoer van citrusfruit uit de Verenigde Staten.
- De invoer uit de Mediterrane landen Turkije, Marokko en Israël vertoont een dalende trend.
- De totale invoer van citrusfruit in de Europese Unie is stabiel gebleven in de periode 2005-2007.

Tabel 2.4 EU-invoer van citrusfruit uit landen buiten de EU, waarde x € 1.000

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Zuid-Afrika	300.723	260.847	413.218	37%
Argentinië	221.250	182.558	239.060	8%
Turkije	171.309	159.352	141.010	-18%
Marokko	138.963	128.021	112.919	-19%
Israël	87.419	70.013	77.969	-11%
Uruguay	63.845	64.876	69.068	8%
Brazilië	40.367	54.574	52.810	31%
Egypte	55.493	51.898	51.714	-7%
VS van Amerika	43.170	44.559	44.278	3%
China	4.081	11.446	26.356	++
Mexico	14.713	21.532	20.333	38%
Swaziland	9.730	11.714	20.281	++
Zimbabwe	19.239	8.359	19.164	0%
Peru	15.546	19.288	15.412	-1%
Chili	7.047	13.629	12.565	78%
Honduras	8.692	14.105	9.050	4%
Tunesië	9.860	9.150	8.766	-11%
Australië	2.998	1.367	4.092	36%
Cuba	7.917	7.652	3.107	-61%
Colombia	1.630	1.866	2.456	51%
Dominicaanse Republiek	853	811	791	-7%
Pakistan	704	1.552	739	5%
Jamaica	409	543	661	62%
Thailand	900	1.234	621	-31%
Belize	3.626	3.685	601	-83%
Syrië	962	43	439	-54%
Venezuela	528	758	350	-34%
Ecuador	394	189	268	-32%
Vietnam	17	77	201	++
Bahamas	350	140	199	-43%
Nieuw-Zeeland	8	125	178	++
Libanon	76	131	148	95%
Iran	100	114	114	14%
Costa Rica	46	76	97	++
Dominica	51	80	75	47%
El Salvador	43	49	39	-9%
Guatemala	135	168	37	-73%
Overige niet-EU landen	3.199	4.830	5.841	83%
Totaal uit niet-EU landen	1.236.393	1.151.411	1.355.027	10%

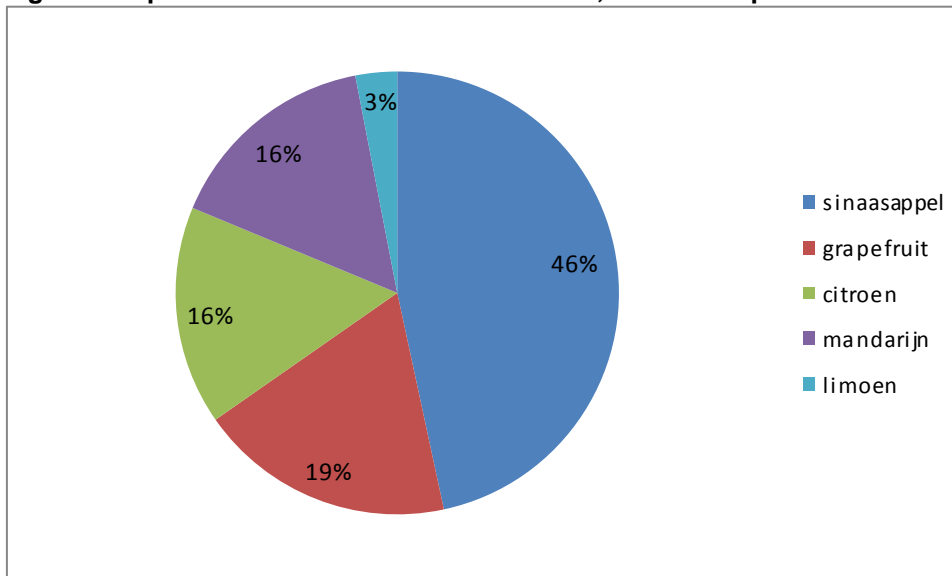
- De waarde van de invoer van citrusfruit in de EU is in de periode 2005-2007 met 10% gestegen.

Tabel 2.5 Import van citrusfruit in de EU per product, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Sinaasappel	958.435	896.835	1.017.733	6%
Grapefruit	353.813	369.665	407.574	15%
Citroen	442.996	343.884	348.677	-21%
Mandarijn	372.030	371.313	342.485	-8%
Limoen	53.619	59.030	66.327	24%
Overig citrusfruit	1.573	1.738	1.870	19%
Totaal citrusfruit	2.182.466	2.042.465	2.184.666	0%

- Bijna de helft van het geïmporteerde citrusfruit in de EU bestaat uit sinaasappels.

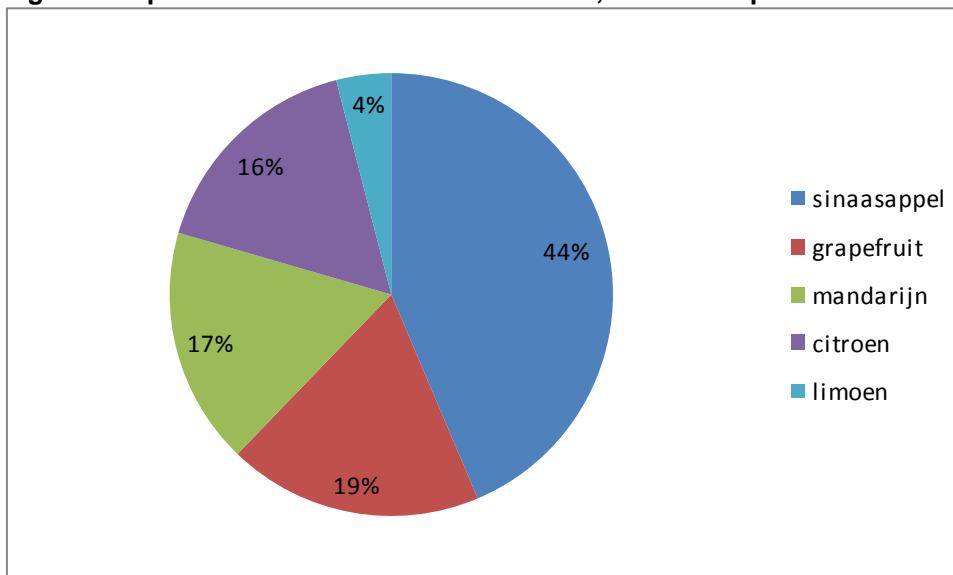
Figuur 1 Import van citrusfruit in de EU in 2007, aandelen op basis van hoeveelheid

Tabel 2.6 Import van citrusfruit in de EU per product, waarde x € 1.000

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Sinaasappel	445.037	410.980	589.407	32%
Grapefruit	252.883	253.282	251.131	-1%
Mandarijn	233.079	247.386	233.749	0%
Citroen	258.383	187.774	222.924	-14%
Limoen	43.341	48.376	54.070	25%
Overig citrusfruit	3.670	3.613	3.746	2%
Totaal citrusfruit	1.236.393	1.151.411	1.355.027	10%

Figuur 2 Import van citrusfruit in de EU in 2007, aandelen op basis van waarde

2.2 Import van exoten

Tabel 2.7 EU-invoer van exoten uit landen buiten de EU, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Costa Rica	1.007.721	1.351.608	1.553.209	54%
Ecuador	1.314.542	1.281.932	1.277.398	-3%
Colombia	903.439	979.232	1.182.434	31%
Panama	293.799	345.406	391.719	33%
Ivoorkust	295.009	332.850	265.613	-10%
Kameroen	257.489	261.357	231.439	-10%
Brazilië	192.333	226.804	222.721	16%
Dominicaanse Republiek	147.852	179.466	211.664	43%
Nieuw-Zeeland	163.480	153.778	168.974	3%
Chili	91.658	118.835	120.913	32%
Peru	56.041	94.374	106.267	90%
Ghana	51.033	64.409	71.161	39%
Israël	60.076	44.948	67.097	12%
Belize	74.205	73.211	61.178	-18%
Honduras	48.681	49.476	56.834	17%
Suriname	35.287	45.384	54.380	54%
Zuid-Afrika	58.986	44.780	44.714	-24%
Saint Lucia	28.317	36.851	30.781	9%
Madagaskar	21.123	18.236	25.535	21%
Guatemala	9.642	40.253	24.305	++
Jamaica	12.006	32.273	18.827	57%
Pakistan	13.825	11.439	14.631	6%
Mexico	22.743	19.577	14.299	-37%
Saint Vincent & Grenadines	15.894	17.242	13.792	-13%
Kenia	20.189	14.746	13.342	-34%
Venezuela	18.954	16.369	11.414	-40%
Thailand	7.346	8.204	8.765	19%
VS van Amerika	7.031	7.183	7.809	11%
Dominica	13.226	13.610	7.498	-43%
Turkije	8.233	8.073	6.631	-19%
Senegal	3.014	7.221	4.848	61%
Mali	2.561	3.481	4.328	69%
India	3.408	3.698	3.646	7%
Maleisië	3.427	3.180	3.462	1%
Burkina Faso	1.164	2.154	3.193	++
Argentinië	1.873	2.427	2.369	26%
Oeganda	665	1.436	2.305	++
Benin	1.153	1.332	1.878	63%
Vietnam	569	1.133	1.494	++
China	1.107	1.078	1.229	11%
Togo	621	983	1.064	71%
Australië	831	1.068	736	-11%
Overige landen	8.208	7.886	12.275	50%
Totaal uit niet-EU landen	5.278.761	5.928.983	6.328.171	20%

- Costa Rica, Ecuador en Colombia zijn de belangrijkste herkomstlanden van ingevoerd exotisch fruit in de Europese Unie.

- De invoer van exoten is in periode 2005-2007 met 20% gegroeid. Belangrijke groeilanden zijn Costa Rica, Colombia, Panama, Brazilië, de Dominicaanse Republiek, Chili en Peru.

Tabel 2.8 EU-invoer van exoten uit landen buiten de EU, waarde x € 1.000

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Costa Rica	705.777	804.491	964.754	37%
Ecuador	750.011	683.973	720.988	-4%
Colombia	593.736	601.637	653.188	10%
Panama	197.452	206.409	241.075	22%
Ivoorkust	209.253	214.458	197.774	-5%
Brazilië	163.409	182.101	192.393	18%
Kameroen	185.884	181.397	158.172	-15%
Nieuw-Zeeland	191.908	178.258	144.558	-25%
Dominicaanse Republiek	87.956	113.206	131.829	50%
Chili	92.163	127.413	125.303	36%
Peru	63.489	110.070	102.968	62%
Israël	88.810	70.064	98.100	10%
Zuid-Afrika	77.425	70.338	66.947	-14%
Ghana	51.198	57.972	63.109	23%
Honduras	40.359	35.000	36.781	-9%
Madagaskar	21.193	24.074	33.928	60%
Belize	47.592	35.429	32.466	-32%
Mexico	27.812	29.477	21.653	-22%
Pakistan	16.733	16.355	20.951	25%
Saint Lucia	18.492	24.204	19.708	7%
Thailand	13.471	17.168	18.728	39%
Suriname	12.670	16.716	18.361	45%
Kenia	18.588	19.555	17.357	-7%
Turkije	10.977	14.959	13.221	20%
Guatemala	5.918	19.982	12.475	++
Venezuela	18.705	16.124	11.380	-39%
Saint Vincent & Grenadines	10.355	11.252	9.024	-13%
Maleisië	8.019	8.000	8.878	11%
Jamaica	5.173	13.960	8.373	62%
VS van Amerika	6.780	7.503	7.731	14%
Senegal	3.507	5.738	7.485	++
Burkina Faso	2.745	4.389	6.881	++
Mali	3.420	4.124	6.737	97%
India	4.934	6.201	6.125	24%
Dominica	8.202	8.728	4.900	-40%
Vietnam	1.978	3.417	4.179	++
Oeganda	1.073	2.421	3.956	++
Argentinië	2.249	3.092	2.656	18%
Benin	1.630	2.005	1.759	8%
Togo	1.176	1.734	1.510	28%
China	971	1.242	1.435	48%
Australië	1.951	1.806	1.163	-40%
Overige landen	13.111	12.989	19.346	48%
Totaal uit niet-EU landen	3.788.255	3.969.431	4.220.305	11%

- De waarde van de invoer van exoten is in de periode 2005-2007 gegroeid met 11%.

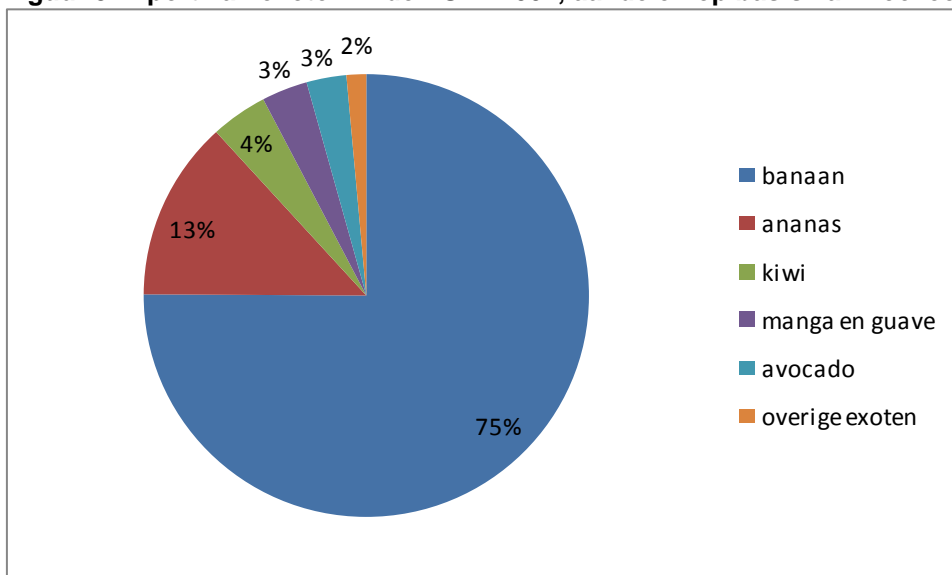

Tabel 2.9 Import van exoten in de EU per product, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Banaan	3.981.026	4.450.662	4.751.421	19%
Ananas	610.686	772.731	829.306	36%
Kiwi	238.795	240.186	260.918	9%
Manga en guave	188.190	213.044	211.611	12%
Avocado	164.289	168.517	184.028	12%
Papaja	41.893	37.935	36.509	-13%
Litchi etc.	29.456	26.856	35.967	22%
Passievrucht, etc.	14.559	9.181	9.777	-33%
Vijg	9.867	9.871	8.634	-12%
Totaal exoten	5.278.761	5.928.983	6.328.171	20%

- Verreweg het belangrijkste exotische fruit is de banaan. In volume is de banaan goed voor driekwart van de invoer van exotisch fruit in de EU.
- De grootste groei is zichtbaar bij de import van ananas.

Figuur 3 Import van exoten in de EU in 2007, aandelen op basis van hoeveelheid

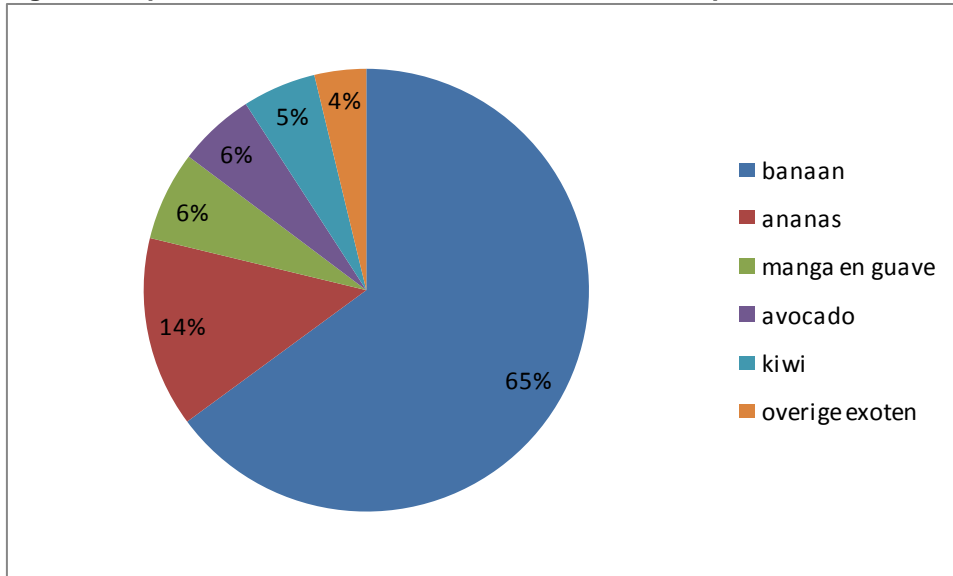

Tabel 2.10 Import van exoten in de EU per product, waarde x € 1.000

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v..2005
Banaan	2.497.213	2.557.288	2.739.613	10%
Ananas	474.417	528.667	584.755	23%
Manga en guave	214.353	239.060	274.459	28%
Avocado	212.616	237.358	235.888	11%
Kiwi	258.794	261.154	226.350	-13%
Litchi etc.	38.447	45.255	54.379	41%
Papaja	50.187	50.802	52.156	4%
Passievrucht, etc.	24.546	27.318	30.382	24%
Vijg	17.682	22.529	22.323	26%
Totaal exoten	3.788.255	3.969.431	4.220.305	11%

- Als er gekeken wordt naar de waarde van de invoer dan daalt het aandeel van de banaan naar 65% en neemt het belang van de overige exoten iets toe. Binnen de categorie exotisch fruit zijn bananen relatief goedkoop.

Figuur 4 Import van exoten in de EU in 2007, aandelen op basis van waarde

3 Import van de belangrijkste producten

3.1 Bananen

Tabel 3.1 Import van bananen in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Ecuador	1.272.568	1.235.412	1.219.585	-4%
Colombia	899.405	977.254	1.180.427	31%
Costa Rica	637.929	842.987	978.213	53%
Panama	281.647	313.926	354.087	26%
Kameroen	252.916	252.711	221.925	-12%
Dominicaanse Republiek	144.747	176.781	206.266	43%
Ivoorkust	183.858	221.794	189.844	3%
Brazilië	63.362	95.597	85.866	36%
Belize	74.189	73.208	61.174	-18%
Suriname	35.273	45.375	54.353	54%
Peru	11.493	22.730	33.675	++
Ghana	4.336	22.616	33.587	++
Saint Lucia	28.243	36.737	30.498	8%
Honduras	23.088	22.400	30.391	32%
Guatemala	3.010	30.935	18.761	++
Jamaica	11.655	31.866	18.369	58%
Saint Vincent & Grenadines	15.894	17.239	13.791	-13%
Venezuela	17.115	14.578	9.902	-42%
Dominica	13.181	13.595	7.461	-43%
Oeganda	395	1.069	1.603	++
Mexico	5.320	1.117	224	-96%
Overige landen	1.402	735	1.419	1%
Totaal uit niet-EU landen	3.981.026	4.450.662	4.751.421	19%

- De EU importeert vooral bananen uit Midden- en Zuid-Amerika, met name uit Ecuador, Colombia en Costa Rica.
- De belangrijkste Afrikaanse exporteurs zijn Kameroen en Ivoorkust.

Tabel 3.2 Import van bananen in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Totaal EU [27]	3.981.026	4.450.662	4.751.421	19%
België	980.742	1.165.005	1.220.242	24%
Duitsland	666.202	854.221	983.098	48%
Verenigd Koninkrijk	750.372	868.300	940.569	25%
Italië	449.755	515.283	600.746	34%
Frankrijk *)	157.452	173.745	232.803	48%
Roemenië	143.160	154.310	145.721	2%
Spanje	35.505	88.909	132.102	++
Portugal	125.625	105.695	107.696	-14%
Zweden	93.151	99.036	95.359	2%
Nederland	12.765	169.633	88.224	++
Griekenland	43.608	43.829	47.780	10%
Ierland	39.085	40.756	41.613	6%
Slovenië	45.081	29.537	30.541	-32%
Polen	167.979	61.435	29.142	-83%
Bulgarije	54.893	48.869	26.691	-51%
Tsjechië	123.001	5.967	12.064	-90%
Denemarken	7.292	9.055	9.523	31%
Oostenrijk	204	4.073	2.352	++
Hongarije	29.488	5.906	1.833	-94%
Litouwen	19.748	4.815	1.016	-95%
Slowakije	2.649	66	894	-66%
Malta	8.219	1.842	842	-90%
Letland	3.294	269	531	-84%
Finland	15.027	17	39	-99%
Estland	6.729	89		

*) Hierbij is niet inbegrepen de import uit de overzeese gebiedsdelen Réunion, Guadeloupe, Martinique en Frans Guyana. Aangezien deze gebieden een Frans departement zijn wordt aanvoer uit dit gebied niet als import aangemerkt.

- De belangrijkste Europese invoerlanden van bananen zijn België, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Italië. In al deze landen is de invoer flink toegenomen in de periode 2005-2007.
- Niet alleen de invoer, ook de uitvoer van bananen, met name uit Duitsland en België, is gegroeid. Dat is logisch, vooral de invoer in België is bestemd voor re-export.
- De directe invoer van bananen in landen in Midden- en Oost-Europa is de afgelopen jaren sterk teruggelopen. Deze invoer gaat via Duitsland en/of België en wordt daar als invoer geregistreerd

3.2 Ananas

Tabel 3.3 Import van ananas in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Costa Rica	363.511	501.049	570.301	57%
Ivoorkust	99.890	94.762	59.255	-41%
Ecuador	32.619	36.709	49.250	51%
Panama	12.148	31.480	37.629	++
Ghana	45.070	40.243	35.463	-21%
Brazilië	12.683	16.409	26.369	++
Honduras	25.276	26.645	26.335	4%
Kameroen	4.413	8.493	9.294	++
Guatemala	3.264	4.690	3.716	14%
Thailand	2.465	3.396	3.708	50%
Zuid-Afrika	4.625	3.424	2.065	-55%
Benin	1.153	1.332	1.876	63%
Togo	621	980	1.062	71%
China	428	649	622	45%
Mauritius	277	278	620	++
Oeganda	243	263	408	68%
Dominicaanse Republiek	301	174	253	-16%
Filippijnen	2	131	154	++
Guinee	459	426	133	-71%
Sri Lanka	74	98	129	74%
Senegal	2	24	56	++
Colombia	260	170	53	-80%
Mexico	544	227	1	++
Overige landen	358	679	554	55%
Totaal uit niet-EU landen	610.686	772.731	829.306	36%

- In de periode 2005-2007 is de invoer van ananas in de EU flink gestegen, met name uit landen in Zuid- en Midden-Amerika.
- De invoer uit de Afrikaanse landen Ivoorkust, Ghana en Zuid-Afrika is teruggelopen. Kameroen, Benin en Togo hebben wel wat meer ananas naar de EU uitgevoerd.

Tabel 3.4 Import van ananas in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Totaal EU [27]	610.686	772.731	829.306	36%
België	261.710	240.792	281.101	7%
Nederland	50.797	197.077	163.863	++
Verenigd Koninkrijk	65.546	91.259	106.580	63%
Italië	59.895	70.012	85.456	43%
Spanje	15.779	28.443	68.688	++
Frankrijk	94.705	70.998	46.922	-50%
Duitsland	31.189	38.745	42.468	36%
Portugal	26.160	29.429	29.323	12%
Ierland	1.358	1.394	1.051	-23%
Polen	87	291	897	++
Luxemburg	1.674	1.888	759	-55%
Tsjechië	2	0	591	++
Griekenland	14	11	584	++
Denemarken	414	465	452	9%
Roemenië	526	1.215	173	-67%
Litouwen	52	19	164	++
Zweden	85	47	98	15%
Slovenië	10	22	54	++
Hongarije	42	24	36	-14%
Bulgarije	253	521	18	-93%
Estland	27	28	15	-44%
Oostenrijk	83	16	9	-89%
Slowakije	277	35	4	-99%

- België, Nederland en het Verenigd Koninkrijk zijn de belangrijkste Europese invoerlanden voor ananas.
- Met name de invoer in Nederland en Spanje is de laatste jaren snel gegroeid.

3.3 Kiwi

Tabel 3.5 Import van kiwi in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Nieuw-Zeeland	163.434	153.735	168.972	3%
Chili	73.663	84.757	90.444	23%
Australië	553	801	568	3%
Argentinië	540	523	434	-20%
China	319	244	260	-18%
Iran	70	106	79	13%
Peru			42	
VS van Amerika	1	0	29	++
Brazilië	19		23	21%
Afghanistan			14	
Zuid-Afrika	26		9	-65%
Overige landen	170	20	44	-74%
Totaal uit niet-EU landen	238.795	240.186	260.918	9%

- Nieuw-Zeeland is de belangrijkste niet-Europese aanvoerder van kiwi op de Europese markt.
- De grootste kiwiproducent ter wereld is echter Italië, met een productie die in de periode 2005-2007 varieerde tussen 415 en 435 miljoen kilo. Daarvan werd 235 tot 250 miljoen kilo per jaar door de landen van de EU afgenomen.
- Chili is de laatste jaren in opkomst als exporteur van kiwi naar de EU.

Tabel 3.6 Import van kiwi in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
België	99.357	95.206	103.384	4%
Spanje	54.164	54.862	63.738	18%
Italië	43.664	45.290	46.807	7%
Nederland	17.846	20.827	22.637	27%
Verenigd Koninkrijk	14.048	13.523	13.543	-4%
Frankrijk	3.536	4.476	4.110	16%
Portugal	2.461	1.905	2.476	1%
Griekenland	437	981	1.461	++
Polen	1.294	1.327	575	-56%
Tsjechië	492	264	460	-7%
Ierland	325	116	451	39%
Zweden	223	184	281	26%
Roemenië	586	551	274	-53%
Cyprus (Grieks deel)	88	230	224	++
Litouwen	77	47	185	++
Overige EU-landen	197	397	312	58%
Totaal EU [27]	238.795	240.186	260.918	9%

- België, Spanje, Italië en Nederland zijn de belangrijkste Europese invoerlanden van kiwi van buiten de EU (de import van kiwi uit Italië is hierbij dus niet meegerekend).
- Duitsland importeert veel kiwi (135 miljoen kg in 2007), maar dat komt of uit Italië en Griekenland, of het wordt via Nederland en België ingevoerd.

3.4 Manga en guave

Tabel 3.7 Import van manga en guave in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Brazilië	82.480	85.122	82.872	0%
Peru	26.404	41.043	36.690	39%
Israël	12.921	11.359	15.006	16%
Ivoorkust	9.858	14.434	14.707	49%
Pakistan	12.307	10.121	13.225	7%
VS van Amerika	6.894	5.969	7.408	7%
Senegal	3.012	7.089	4.700	56%
Costa Rica	6.277	7.552	4.668	-26%
Mali	2.559	3.477	4.317	69%
Ecuador	5.937	5.689	3.718	-37%
Burkina Faso	1.164	2.154	3.193	++
Zuid-Afrika	3.900	1.579	3.011	-23%
Dominicaanse Republiek	1.589	1.620	2.766	74%
Mexico	567	1.767	2.675	++
India	1.724	2.473	2.427	41%
Guatemala	3.361	4.624	1.828	-46%
Venezuela	1.809	1.465	1.486	-18%
Thailand	1.104	890	1.286	16%
Ghana	271	298	986	++
Nicaragua	204	203	941	++
Gambia	609	785	857	41%
Guinee	85	388	470	++
Egypte	198	242	261	32%
Jamaica	193	306	254	32%
Kameroen	137	84	176	28%
Australië	235	253	150	-36%
Filippijnen	310	313	135	-56%
Overige landen	2.081	1.745	1.398	-33%
Totaal uit niet-EU landen	188.190	213.044	211.611	12%

- Belangrijke exporteurs van manga en guave zijn te vinden in zowel Amerika (Brazilië, Peru), Azië (Israël, Pakistan) als Afrika (Ivoorkust, Senegal).
- Met name de invoer uit Peru, Ivoorkust, Senegal en Mali is toegenomen in de periode 2005-2007.

Tabel 3.8 Import van manga en guave in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Nederland	93.372	105.180	103.089	10%
Verenigd Koninkrijk	32.741	39.295	42.437	30%
België	8.603	20.102	19.014	++
Frankrijk	22.130	15.848	16.726	-24%
Spanje	11.947	15.059	14.366	20%
Portugal	12.359	10.918	8.979	-27%
Duitsland	3.841	3.739	3.704	-4%
Italië	1.681	1.580	1.801	7%
Denemarken	276	181	310	12%
Zweden	263	220	281	7%
Griekenland	115	151	217	89%
Oostenrijk	105	169	201	91%
Overige EU-landen	757	602	486	-36%
Totaal EU [27]	188.190	213.044	211.611	12%

- Nederland, het Verenigd Koninkrijk en België zijn de belangrijkste invoerlanden van manga en guave in de EU.
- De invoer in Frankrijk neemt af, in Spanje daarentegen is sprake van een toenemende import.

3.5 Avocado

Tabel 3.9 Import van avocado in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Israël	45.233	31.924	50.512	12%
Zuid-Afrika	47.006	35.855	37.631	-20%
Peru	18.096	30.515	35.748	98%
Chili	17.991	34.010	30.215	68%
Kenia	15.470	13.656	11.868	-23%
Mexico	16.303	16.454	11.377	-30%
Dominicaanse Rep.	1.086	734	2.342	++
Argentinië	1.224	1.803	1.709	40%
Brazilië	745	1.489	1.445	94%
Marokko			341	
Zimbabwe	462	259	304	-34%
Swaziland	352	396	178	-49%
VS van Amerika	64	1.104	49	-23%
Oeganda	2	12	26	++
Overige landen	255	306	283	11%
Totaal uit niet-EU landen	164.289	168.517	184.028	12%

- De belangrijkste exporteurs van avocado zijn netjes verdeeld over de werelddelen Azië (Israël), Afrika (Zuid-Afrika) en Amerika (Peru).
- Met name de invoer uit de Zuid-Amerikaanse landen Peru en Chili is gegroeid in de periode 2005-2007.

Tabel 3.10 Import van avocado in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Frankrijk	75.987	65.874	77.936	3%
Nederland	42.710	39.325	51.130	20%
Verenigd Koninkrijk	24.925	29.676	27.080	9%
Spanje	13.992	26.552	22.146	58%
Portugal	699	229	1.382	98%
België	3.980	3.137	1.308	-67%
Zweden	437	1.631	1.184	++
Denemarken	151	594	650	++
Italië	522	542	329	-37%
Slovenië	204	315	321	57%
Griekenland	101	139	241	++
Duitsland	451	314	122	-73%
Overige EU-landen	130	189	199	53%
Totaal EU [27]	164.289	168.517	184.028	12%

- Frankrijk, Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Spanje zijn de voornaamste Europese invoerlanden van avocado.
- Frankrijk importeert het grootste deel van de avocado uit Israël. Nederland importeert meer uit landen in Afrika en Zuid-Amerika.

3.6 Sinaasappel

Tabel 3.11 Import van sinaasappel in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Zuid-Afrika	341.036	295.480	444.046	30%
Argentinië	75.611	81.883	113.628	50%
Egypte	117.205	114.938	106.313	-9%
Marokko	138.001	141.605	96.519	-30%
Uruguay	75.149	64.956	72.133	-4%
Turkije	63.359	54.954	33.267	-47%
Brazilië	20.383	47.939	32.544	60%
Zimbabwe	30.154	13.207	25.487	-15%
Israël	30.148	19.261	21.138	-30%
Swaziland	10.373	13.656	19.278	86%
Tunesië	18.206	18.843	16.462	-10%
Chili	4.429	10.107	9.004	++
Cuba	13.680	4.995	7.070	-48%
Peru	166	454	5.922	++
Australië	4.315	1.042	5.252	22%
Mexico	181	1.379	3.337	++
Colombia	1.807	1.934	2.336	29%
Belize	6.989	6.814	1.059	-85%
Jamaica	468	395	1.039	++
Dominicaanse Republiek	801	800	225	-72%
VS van Amerika	4.405	830	85	-98%
Overige landen	1.569	1.363	1.589	1%
Totaal uit niet-EU landen	958.435	896.835	1.017.733	6%

- De belangrijkste exporteurs van sinaasappels naar de landen van de EU zijn Zuid-Afrika, Argentinië, Egypte en Marokko.
- Het merendeel van de sinaasappels die Europese landen invoeren komt overigens uit Spanje, dat 1.100 tot 1.235 miljoen kilo sinaasappels per jaar naar de overige EU-landen uitvoert.

Tabel 3.12 Import van sinaasappel in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Nederland	291.424	320.108	371.732	28%
Verenigd Koninkrijk	233.996	214.374	218.115	-7%
Spanje	135.655	94.448	140.210	3%
Frankrijk	57.890	56.869	49.465	-15%
Italië	44.995	34.176	47.603	6%
België	79.157	40.634	26.989	-66%
Roemenië	31.972	42.547	26.894	-16%
Zweden	10.036	19.178	22.397	++
Portugal	9.756	4.614	21.347	++
Griekenland	2.122	4.175	19.192	++
Finland	10.417	10.962	14.031	35%
Litouwen	8.372	8.429	12.122	45%
Duitsland	10.456	12.218	11.670	12%
Ierland	3.161	5.331	9.535	++
Letland	1.542	5.158	6.649	++
Slovenië	5.612	4.557	5.402	-4%
Bulgarije	4.512	6.257	4.629	3%
Malta	3.554	4.024	3.174	-11%
Oostenrijk	6.629	3.775	2.162	-67%
Denemarken	1.445	1.677	1.995	38%
Polen	2.448	1.293	1.090	-55%
Hongarije	2.584	1.024		
Overige EU-landen	700	1.007	1.330	90%
Totaal EU [27]	958.435	896.835	1.017.733	6%

- Nederland is het belangrijkste invoerland voor sinaasappels in de EU. In de periode 2005-2007 is de invoer behoorlijk toegenomen.
- Andere grote importeurs zijn het Verenigd Koninkrijk en Spanje.
- De directe import in Frankrijk en vooral België is duidelijk gedaald in de periode 2005-2007.

3.7 Grapefruit

Tabel 3.13 Import van grapefruit in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Zuid-Afrika	98.342	73.251	90.953	-8%
Turkije	67.006	107.342	74.592	11%
Israël	65.512	53.270	69.053	5%
VS van Amerika	49.691	53.931	65.951	33%
China	5.951	16.564	43.114	++
Argentinië	28.249	17.873	23.515	-17%
Honduras	12.341	15.357	12.364	0%
Swaziland	7.206	7.007	10.061	40%
Mexico	5.363	9.684	9.082	69%
Zimbabwe	5.124	2.251	3.592	-30%
Chili	477	2.521	960	++
Marokko	390	491	832	++
Thailand	820	1.355	795	-3%
Uruguay	613	2.093	775	26%
Syrië	1.776	58	363	-80%
Bahamas	441	147	271	-39%
Vietnam	12	101	258	++
Egypte	25	151	209	++
Cuba	2.311	5.370	159	-93%
Mozambique	920	121		
Overige landen	1.243	727	675	-46%
Totaal uit niet-EU landen	353.813	369.665	407.574	15%

- Zuid-Afrika, Turkije, Israël en de Verenigde Staten zijn de belangrijkste exporteurs van grapefruit naar de EU.
- China is in de periode 2005-2007 sterk opgekomen als exporteur naar de EU.
- De invoer van grapefruit uit de VS is in de periode 2005-2007 met een derde toegenomen. Dat kan een gevolg zijn van het steeds goedkoper worden van de dollar in deze periode. Het zijn vooral België en Nederland die grapefruit uit de VS importeren.

Tabel 3.14 Import van grapefruit in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Nederland	108.962	118.029	142.675	31%
België	50.636	51.444	57.757	14%
Verenigd Koninkrijk	46.130	43.431	40.308	-13%
Frankrijk	45.821	31.153	37.182	-19%
Roemenië	15.392	26.629	28.120	83%
Italië	24.545	17.614	20.889	-15%
Oostenrijk	13.258	23.734	14.407	9%
Duitsland	6.162	7.211	10.879	77%
Polen	9.600	14.549	10.765	12%
Slovenië	6.269	6.058	9.360	49%
Spanje	8.422	4.764	6.115	-27%
Bulgarije	3.503	5.519	5.695	63%
Hongarije	3.700	5.147	5.104	38%
Tsjechië	1.593	4.264	3.812	++
Litouwen	824	1.756	3.010	++
Griekenland	2.165	842	2.664	23%
Zweden	2.296	2.181	2.312	1%
Denemarken	965	1.760	2.102	++
Ierland	985	1.077	1.390	41%
Overige EU-landen	2.585	2.503	3.028	17%
Totaal EU [27]	353.813	369.665	407.574	15%

- Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk zijn de belangrijkste Europese invoerlanden van grapefruit. In de periode 2005-2007 is de invoer meer geconcentreerd geraakt in Nederland en België.
- De invoer in Roemenië is de laatste jaren opvallend snel gegroeid. Het betreft hier vooral grapefruit uit Turkije en China.

3.8 Citroen

Tabel 3.15 Import van citroen in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Argentinië	254.522	191.852	219.275	-14%
Turkije	120.168	92.840	82.163	-32%
Zuid-Afrika	46.991	42.822	30.694	-35%
Uruguay	13.560	12.027	9.265	-32%
Marokko	26	28	3.026	++
Egypte	1.795	775	2.055	14%
Syrië	107	4	677	++
Israël	2.012	590	400	-80%
Chili	96	25	187	95%
Brazilië	1.576	2.387	97	-94%
Tunesië	233	18	43	-82%
Overige landen	1.910	516	795	-58%
Totaal uit niet-EU landen	442.996	343.884	348.677	-21%

- De invoer van citroenen in de EU is in de periode 2005-2007 met een vijfde afgenomen. Met name de invoer uit Turkije en Zuid-Afrika is flink gedaald.
- De EU importeert vooral citroenen uit Argentinië. Turkije en Zuid-Afrika komen met afstand op de tweede en derde plek.
- Overigens is Spanje de grootste leverancier van citroen aan de EU: het exporteert tussen de 280 en 340 miljoen kg citroen per jaar naar andere EU-landen.

Tabel 3.16 Import van citroen in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Nederland	52.829	65.481	60.480	14%
Italië	58.948	56.215	51.909	-12%
Griekenland	55.143	38.316	46.050	-16%
Spanje	77.475	31.356	34.018	-56%
Ver.Koninkrijk	36.762	30.125	28.449	-23%
Roemenië	25.962	32.582	25.406	-2%
Polen	33.248	20.150	23.996	-28%
Frankrijk	10.239	7.265	18.379	79%
Oostenrijk	9.177	8.086	9.912	8%
België	37.848	12.253	9.820	-74%
Hongarije	11.077	6.606	7.268	-34%
Bulgarije	10.047	10.737	6.815	-32%
Slovenië	8.106	6.592	5.237	-35%
Duitsland	1.299	3.887	4.267	++
Tsjechië	4.314	3.129	3.673	-15%
Portugal	2.641	1.492	2.790	6%
Litouwen	1.875	1.500	2.612	39%
Cyprus (Grieks deel)	517	1.258	1.991	++
Zweden	1.389	2.728	1.787	29%
Overige landen	4.100	4.126	3.818	-7%
Totaal EU [27]	442.996	343.884	348.677	-21%

- Nederland, Italië en Griekenland zijn de belangrijkste Europese invoerlanden van citroen. In 2007 was Spanje nog de grootste importeur, maar in de jaren daarna is de invoer (met name die uit Argentinië) meer verschoven naar Nederland en Frankrijk.

3.9 Mandarijn

Tabel 3.17 Import van mandarijn in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Marokko	106.853	86.660	79.290	-26%
Zuid-Afrika	52.746	53.507	67.780	29%
Turkije	82.810	81.964	63.624	-23%
Uruguay	33.545	36.229	34.036	1%
Argentinië	26.761	38.832	32.107	20%
Israël	25.594	20.527	25.688	0%
Peru	24.930	25.731	18.473	-26%
Chili	6.774	7.528	6.983	3%
Egypte	3.152	2.437	2.243	-29%
Pakistan	1.916	3.838	1.870	-2%
Australië	457	711	652	43%
Swaziland	407	439	565	39%
Jamaica	134	371	376	181%
China	48	304	326	579%
Zimbabwe	325	63	275	-15%
Brazilië	3.287	2.059	92	-97%
Overige landen	2.291	10.113	8.105	254%
Totaal uit niet-EU landen	372.030	371.313	342.485	-8%

- Marokko, Zuid-Afrika en Turkije zijn de grootste exporteurs van mandarijnen naar de EU.
- De invoer uit Marokko en Turkije vertoonde in de periode 2005-2007 een dalende trend. De invoer uit Zuid-Afrika en Argentinië daarentegen is toegenomen.
- Overigens is Spanje de belangrijkste leverancier van mandarijnen aan de EU: per jaar exporteert het ongeveer 1.200 miljoen kg mandarijn naar andere EU-landen.

Tabel 3.18 Import van mandarijn in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Verenigd Koninkrijk	145.519	136.476	135.718	-7%
Nederland	80.140	95.729	87.059	9%
Frankrijk	29.938	28.122	29.574	-1%
Roemenië	24.229	27.994	26.190	8%
Oostenrijk	10.281	13.279	8.329	-19%
Zweden	9.202	5.442	6.866	-25%
Slovenië	2.840	8.130	6.371	++
Ierland	2.188	3.797	5.073	++
Finland	4.302	5.245	4.910	14%
Litouwen	7.839	8.630	4.838	-38%
Spanje	3.549	3.299	4.182	18%
Bulgarije	4.878	9.155	4.156	-15%
België	25.054	6.408	3.912	-84%
Portugal	2.182	1.356	3.379	55%
Italië	3.872	2.774	2.774	-28%
Duitsland	2.904	3.786	2.383	-18%
Tsjechië	1.760	4.233	1.691	-4%
Hongarije	2.710	1.932	1.607	-41%
Polen	6.401	3.678	1.393	-78%
Overige landen	2.242	1.848	2.080	-7%
Totaal EU [27]	372.030	371.313	342.485	-8%

- Het Verenigd Koninkrijk en Nederland zijn de belangrijkste importeurs van mandarijnen in de EU.
- Roemenië importeert vooral mandarijnen uit Marokko.

3.10 Druif

Druif is geen exotisch product, maar het wordt wel in grote hoeveelheden geïmporteerd uit tropische en sub-tropische landen.

Tabel 3.19 Import van druiven in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Zuid-Afrika	171.590	188.785	181.341	6%
Chili	154.591	178.443	172.139	11%
Brazilië	41.142	43.413	58.552	42%
Argentinië	36.625	37.444	42.557	16%
Egypte	24.292	31.516	38.623	59%
Turkije	57.164	44.457	37.869	-34%
India	21.827	29.851	27.947	28%
Namibië	12.573	15.100	12.243	-3%
VS van Amerika	9.672	6.708	9.672	0%
Marokko	8.140	10.884	9.350	15%
Macedonië	3.783	7.484	8.206	117%
Peru	4.433	7.246	6.619	49%
Israël	7.829	6.757	5.656	-28%
Mexico	6.391	2.524	5.310	-17%
Australië	2.222	749	936	-58%
Moldavië	584	307	425	-27%
Overige landen	746	849	2.034	173%
Totaal EU [27]	563.604	612.517	619.479	10%

- De import van druiven in de EU uit landen buiten de EU is met 10% gegroeid in de periode 2005-2007.
- De groei zit bij alle belangrijke aanvoerlanden: Zuid-Afrika, Chili, Brazilië, Argentinië en Egypte
- Opvallend is de dalende trend in de invoer uit Turkije: in 3 jaar tijd is deze met een derde verminderd.

Tabel 3.20 Import druiven in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Nederland	225.040	254.311	264.569	18%
Verenigd Koninkrijk	163.446	183.172	190.283	16%
België	48.951	53.996	44.026	-10%
Oostenrijk	36.405	26.176	22.485	-38%
Duitsland	9.198	14.516	17.517	90%
Spanje	18.997	18.919	16.160	-15%
Frankrijk	16.289	13.083	12.046	-26%
Italië	8.183	10.544	11.460	40%
Polen	5.451	6.328	8.157	50%
Bulgarije	3.376	6.362	6.574	95%
Roemenië	10.138	7.864	5.939	-41%
Portugal	7.472	6.855	4.595	-39%
Zweden	1.311	2.717	3.064	134%
Ierland	668	985	2.357	253%
Litouwen	1.261	1.298	2.293	82%
Denemarken	1.029	1.723	1.850	80%
Letland	1.753	1.238	1.716	-2%
Hongarije	2.659	527	1.105	-58%
Tsjechië	632	583	1.084	72%
Griekenland	378	463	718	90%
Estland	657	500	592	-10%
Overige EU-landen	310	357	889	187%
Totaal EU [27]	563.604	612.517	619.479	10%

- Nederland en het Verenigd Koninkrijk zijn de belangrijkste invoerlanden van druiven van buiten de EU.

3.11 Meloen

Tabel 3.21 Import van meloen in de EU uit landen buiten de EU, naar land van oorsprong, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Brazilië	151.063	170.760	192.301	27%
Costa Rica	70.513	70.573	68.427	-3%
Marokko	43.693	46.889	47.107	8%
Panama	14.647	15.079	18.225	24%
Honduras	7.162	8.278	13.724	92%
Israël	10.849	11.694	7.854	-28%
Turkije	6.785	6.014	6.720	-1%
Senegal	571	765	2.144	275%
Zuid-Afrika	761	1.202	2.025	166%
Dominicaanse Republiek	2.491	2.043	1.862	-25%
Egypte	1.676	1.597	1.755	5%
Iran	818	1.163	1.009	23%
Argentinië	690	1.390	247	-64%
Guatemala	1.001		97	-90%
Oekraïne	370	1.092	38	-90%
Ecuador	657	873	19	-97%
Venezuela	987	1.070	8	-99%
Overige landen	4.213	1.944	2.547	-40%
Totaal EU [27]	318.947	342.426	366.109	15%

- De EU-import van meloenen uit landen buiten de EU is snel gegroeid: 15% in drie jaar tijd.
- Belangrijkste aanvoerland en groeiland is Brazilië. Tussen 2005 en 2007 steeg de invoer van Braziliaanse meloen met 27%.
- Ook de import van meloen uit Panama en Honduras is snel gestegen, hoewel de absolute hoeveelheden nog bescheiden zijn.

Tabel 3.22 Import van meloen in de EU uit landen buiten de EU, naar land van bestemming, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Nederland	85.720	97.134	106.745	25%
Verenigd Koninkrijk	85.319	88.883	97.232	14%
Spanje	50.045	54.804	63.098	26%
Frankrijk	43.092	46.489	45.697	6%
België	26.342	22.694	23.041	-13%
Italië	12.980	14.375	12.741	-2%
Duitsland	2.214	3.337	4.339	96%
Roemenië	3.031	2.666	3.382	12%
Portugal	2.640	2.123	3.005	14%
Oostenrijk	3.041	2.668	2.038	-33%
Ierland	1.609	1.801	1.388	-14%
Bulgarije	57	255	853	++
Griekenland	416	569	517	24%
Zweden	1.208	921	461	-62%
Slovenië	119	1.606	452	+++%
Letland	43	158	311	+++%
Hongarije	181	67	272	50%
Denemarken	324	301	161	-50%
Polen	404	1.121	38	-91%
Overige EU-landen	162	454	338	109%
Totaal EU [27]	318.947	342.426	366.109	15%

- Nederland is de grootste importeur van meloenen uit niet-EU landen in de Europese Unie. Het Verenigd Koninkrijk is een goede nummer twee.
- Spanje en Frankrijk, zelf belangrijke meloen producenten, zijn de afgelopen jaren ook meer meloen gaan importeren.

4 Belangrijke herkomstlanden van importfruit

4.1 Zuid-Afrika

Uit Zuid-Afrika komt zowel citrusfruit als exotisch fruit. Daarnaast komt er ook nog heel veel "Europees fruit" uit Zuid-Afrika, zoals druiven, appels, peren en pruimen. De invoer van deze laatste categorie is zelfs belangrijker dan de invoer van citrusfruit en exoten samen.

Tabel 4.1 EU-import van citrusfruit en exoten uit Zuid-Afrika, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Totaal citrusfruit	539.386	465.280	633.744	17%
Sinaasappel	341.036	295.480	444.046	30%
Grapefruit	98.342	73.251	90.953	-8%
Mandarijn	52.746	53.507	67.780	29%
Citroen	46.991	42.822	30.694	-35%
Lemmetje	4	27	0	-99%
Overig citrusfruit	267	193	271	1%
Totaal exoten	58.986	44.780	44.714	-24%
Avocado	47.006	35.855	37.631	-20%
Manga en guave	3.900	1.579	3.011	-23%
Ananas	4.625	3.424	2.065	-55%
Litchi etc.	2.790	3.420	1.543	-45%
Passievrucht etc.	638	479	406	-36%
Papaja	0	21	45	++
Kiwi	26		9	-65%
Vijg	1	2	4	++

- In de periode 2005-2007 is de invoer in de EU van citrusfruit uit Zuid-Afrika toegenomen terwijl de invoer van exoten is gedaald.
- De groei bij het citrusfruit was te danken aan de toename bij sinaasappels en mandarijnen; van andere soorten citrusfruit daalde de invoer.

Tabel 4.2 EU-import van citrusfruit en exoten uit Zuid-Afrika, waarde x € 1.000

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Totaal citrusfruit	300.723	260.847	413.218	37%
Sinaasappel	162.593	143.960	285.505	76%
Grapefruit	72.792	50.209	59.595	-18%
Mandarijn	35.322	39.759	48.471	37%
Citroen	29.362	26.294	18.974	-35%
Lemmetje	4	22	1	-75%
Overig citrusfruit	650	603	672	3%
Totaal exoten	77.425	70.338	66.947	-14%
Avocado	60.600	51.577	48.735	-20%
Manga en guave	4.511	2.531	6.648	47%
Ananas	4.907	5.337	5.767	18%
Litchi etc.	5.332	9.051	3.899	-27%
Passievrucht, etc.	2.035	1.745	1.679	-17%
Papaja	4	90	183	++
Kiwi	32		21	-34%
Vijg	4	7	15	++

Tabel 4.3 EU-import fruit, anders dan citrus en exoten, uit Zuid-Afrika, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Fruit (excl citrus en exoten)	479.338	471.834	498.203	4%
Druif	171.590	188.785	181.341	6%
Appel	156.849	151.879	158.583	1%
Peer	107.493	95.574	111.343	4%
Pruim	34.002	23.657	33.268	-2%
Nectarine	2.933	3.438	3.948	35%
Abrikoos	3.301	2.913	2.098	-36%
Meloen	761	1.202	2.025	166%
Perzik	942	1.131	931	-1%
Overig	1.467	3.255	4.666	218%

Tabel 4.4 EU-import fruit, anders dan citrus en exoten, uit Zuid-Afrika, waarde x € 1.000

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Fruit (excl citrus en exoten)	552.403	594.984	609.724	10%
Druif	273.438	306.378	287.019	5%
Appel	133.094	138.542	138.670	4%
Peer	81.530	80.224	95.475	17%
Pruim	46.102	41.126	49.495	7%
Meloen	1.068	4.790	12.979	++
Nectarine	5.246	6.974	8.274	58%
Abrikoos	6.264	6.233	4.871	-22%
Perzik	1.390	2.403	1.941	40%
Overig	4.271	8.314	11.000	158%

- Van het "Europese fruit" zijn druiven het belangrijkste product, gevolgd door appels en peren. Op het Zuidelijk Halfrond is het groeiseizoen omgekeerd aan dat van Europa, zodat de invoer uit Zuid-Afrika een mooie aanvulling is op het Europese seizoen.

4.2 Costa Rica

De invoer uit Costa Rica is minder divers dan de import uit Zuid-Afrika. Het betreft eigenlijk vooral bananen, ananas en mango's. Costa Rica is de grootste exporteur van exotisch fruit naar de landen van de EU.

Tabel 4.5 EU-import van citrusfruit en exoten uit Costa Rica, hoeveelheid x 1.000 kg

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Totaal exoten	1.007.721	1.351.608	1.553.209	54%
waarvan:				
Banaan	637.929	842.987	978.213	53%
Ananas	363.511	501.049	570.301	57%
Manga en guave	6.277	7.552	4.668	-26%
Totaal citrusfruit	46	58	165	259%

- Zowel in volume als in waarde is de invoer van fruit uit Costa Rica flink gegroeid in de periode 2005-2007. De invoer van mango is wel wat gedaald.

Tabel 4.6 EU-import van citrusfruit en exoten uit Costa Rica, waarde x € 1.000

Bron: Eurostat	2005	2006	2007	2007 t.o.v. 2005
Totaal exoten	705.777	804.491	964.754	37%
waarvan:				
Banaan	419.186	466.584	574.922	37%
Ananas	281.643	332.340	385.469	37%
Manga en guave	4.939	5.537	4.333	-12%
Totaal citrusfruit	46	76	97	111%

5 Ontwikkelingen in belangrijke Europese invoerhavens¹

5.1 Duitsland

Hamburg en Bremen zijn de belangrijkste aanvoerhavens van importfruit in Duitsland. Een belangrijk onderdeel van de infrastructuur van importhavens is koelcapaciteit. De groeiende invoer via Hamburg heeft geleid tot nieuwe investeringen in koelcapaciteit. De laatste jaren heeft bijvoorbeeld Frigo Colstore Logistics (FCL) daarom haar opslag- en koelfaciliteiten in Hamburg fors uitgebreid. In deze opslagruimten wordt op 2 temperaturen gekoeld; 0°C en -22° tot -28°C. FCL heeft nu 15.000 m² koelcapaciteit.

In 2007 bedroeg de fruitoverslag in Hamburg 1,5 miljoen ton, duidelijk meer dan de 1,2 miljoen ton van 2006. Ook de overslagcapaciteit in Bremerhaven is uitgebreid in 2008. De groei van de containeroverslag capaciteit in de Duitse Noordzeehavens wordt enerzijds veroorzaakt door de groeiende omvang van de transportschepen, anderzijds door de snel toegenomen vraag vanuit Rusland en andere Oost-Europese landen. Er staan nog grotere projecten op stapel, zoals een verdieping van de vaargeul in de rivier de Weser waardoor schepen met een diepgang tot 13,8 meter de haven kunnen bereiken.

5.2 Benelux

De haven van Zeebrugge is door de recente uitdieping van de Pas van het Zand nu bereikbaar voor de grootste containerschepen ter wereld. Antwerpen, nu al de belangrijkste Europese haven voor de invoer van verse producten, heeft plannen aangekondigd om de Schelde verder uit te diepen zodat schepen met een diepgang tot 13,1 meter er terecht kunnen. In de periode 1990-2007 is de containeroverslag in de haven van Antwerpen ieder jaar met ongeveer 10% gegroeid, In 2006 en 2007 was de groei zelfs nog beduidend groter.

Voor de haven van Rotterdam zijn de plannen van rederij Maersk om een overslagterminal in Neuss (Duitsland) te bouwen van groot belang. Maersk hoopt hiermee het percentage doorvoer via het spoor of binnenvaartschepen vanaf haar terminal in Rotterdam te kunnen verhogen.

5.3 Engeland

Er wordt in Liverpool momenteel een nieuwe terminal voor verse producten gebouwd, de LPT (Liverpool Produce Terminal). Hierdoor wordt het mogelijk om het Noorden van de Britse eilanden rechtstreeks per schip te bevoorraden vanuit Spanje. Op dit moment komt er dagelijks 2 miljoen ton verse producten uit Spanje het Verenigd Koninkrijk binnen, waarvan ongeveer de helft per vrachtwagen naar het Noorden van het land vervoerd. Door de nieuwe terminal is het Noorden en Westen van het Verenigd Koninkrijk efficiënter en milieuvriendelijker (minder "food miles") te bevoorraden. Ook Bristol, een haven die belangrijk is voor de invoer van groente en fruit uit Chili, Argentinië en Spanje, breidt haar havencapaciteit uit.

---

¹ Bron: Eurofruit Magazine no 406, April 2008

5.4 Frankrijk

In 2007 heeft de haven van Marseille mooie groeicijfers laten zien. De invoer steeg met 11% en de uitvoer met 13%. De belangrijkste aanvoerlanden voor Marseille zijn Israël, Algerije en Tunesië. Toch is de relatieve positie van Marseille wat minder belangrijk geworden. In 2005 ging nog 80% van de handel in groenten en fruit via Marseille, in 2007 was dat afgenomen tot 72%.

Duinkerken is de belangrijkste aanvoerhaven voor bananen uit Frans West-Indië, met name Martinique en Guadeloupe. Deze vaste handelsstroom van Frankrijk naar West-Indië heeft meer handel aangetrokken. De import van bananen uit Suriname in de Europese Unie, die vroeger vooral via Engeland liep, gaat sinds 2004 via Guadeloupe naar Duinkerken.

6 Consumptiegegevens

6.1 Consumptiegegevens Nederland

Het PT koopt periodiek paneldata van GfK over de huishoudelijke consumptie van verse groenten en fruit in Nederland. Dankzij deze paneldata kan het verloop van de huishoudelijke consumptie over een periode van enkele jaren worden gevolgd.

Tabel 6.1 Percentages kopende huishoudens van vers fruit (banaan, druiven, meloen, citrus en exoten) in Nederland

Bron: GfK/PT	1999	2002	2005	2006	2007
Banaan*)	87,5	86,3	86,0	87,3	87,6
Druiven	65,0	61,9	67,2	71,1	66,6
Meloen	64,1	57,5	60,7	61,2	59,5
Mandarijn	82,0	81,9	84,3	84,2	83,2
Sinaasappel	76,1	74,2	70,3	70,4	70,9
Citroen	28,9	29,9	31,0	32,9	-
Grapefruit	25,8	19,6	17,0	18,3	16,5
Overig citrusfruit	9,9	12,1	19,8	23,5	-
Totaal citrusfruit	92,1	92,4	92,3	92,8	-
Kiwi	53,1	55,9	62,2	59,8	63,2
Ananas	7,6	10,1	20,6	29,1	27,4
Mango	14,0	13,6	17,8	21,1	-
Avocado	5,5	8,1	9,5	12,0	-
Totaal exotisch fruit	62,0	64,0	71,6	72,5	-

*) In het GfK-panel wordt banaan niet bij het exotisch fruit gerekend.

- Het percentage kopende huishoudens van banaan en citrusfruit is in de periode 1999-2007 stabiel gebleven.
- Bij mandarijn, citroen, de rubriek "overig citrusfruit" en bijna alle exotisch fruit is sprake van een stijgende lijn in het percentage kopende huishoudens.
- Bij sinaasappel, grapefruit en meloen is er sprake van een daling van het percentage kopende huishoudens.

Tabel 6.2 Huishoudelijke aankoop van vers fruit (banaan, druiven, meloen, citrus en exoten) in Nederland, hoeveelheid in kg per 100 huishoudens

Bron: GfK/PT	1999	2002	2005	2006	2007
Banaan*)	1.474	1.458	1.457	1.551	1.526
Druiven	297	263	296	354	322
Meloen	363	294	325	343	314
Sinaasappel	2.425	2.289	1.943	2.063	2.029
Mandarijn	812	822	898	902	841
Grapefruit	316	204	146	140	138
Citroen	74	60	61	63	-
Overig citrusfruit	17	20	43	60	-
Totaal citrusfruit	3.644	3.395	3.091	3.229	-
Kiwi	220	244	273	269	317
Ananas	24	40	113	158	149
Mango	28	28	37	53	-
Avocado	9	12	15	17	-
Overig exotisch fruit	18	15	22	22	-
Totaal exotisch fruit	298	339	460	520	-

*) In het GfK-panel wordt banaan niet bij het exotisch fruit gerekend.

- De gekochte hoeveelheid citrusfruit is in de periode 1999-2005 flink afgenomen. In 2006 is er wel weer sprake van een toename.
- De gekochte hoeveelheid mandarijn is in de periode 1999-2006 duidelijk toegenomen. Het lijkt er op dat de sinaasappel langzaam maar onmiskenbaar terrein verliest aan de mandarijn. Wel is er in 2007 sprake van een terugval van de mandarijnenconsumptie..
- De huishoudelijke aankoop exoten is in de periode 1999-2006 sterk gestegen. Naar verhouding is de toename bij ananas het grootst geweest. In 2007 zet de groei bij kiwi door, maar is er een afname bij ananas.

Tabel 6.3 Huishoudelijke besteding aan vers fruit (banaan, druiven, meloen, citrus en exoten) in Nederland, in euro per 100 huishoudens

Bron: GfK/PT	1999	2002	2005	2006	2007
Banaan*)	€ 1.900,20	€ 2.119,20	€ 2.002,70	€ 2.100,30	€ 2.075,90
Druiven	€ 554,53	€ 690,41	€ 766,86	€ 969,86	€ 958,30
Meloen	€ 389,08	€ 394,28	€ 382,40	€ 471,91	€ 395,50
Sinaasappel	€ 2.384,80	€ 2.549,30	€ 2.136,30	€ 2.336,50	€ 2.318,80
Mandarijn	€ 1.174,10	€ 1.351,30	€ 1.323,10	€ 1.412,50	€ 1.409,00
Grapefruit	€ 346,00	€ 288,40	€ 240,90	€ 237,20	€ 222,40
Citroen	€ 114,70	€ 105,20	€ 114,50	€ 113,60	-
Overig citrusfruit	€ 27,10	€ 38,40	€ 81,00	€ 108,90	-
Totaal citrusfruit	€ 4.046,70	€ 4.332,60	€ 3.895,80	€ 4.208,70	-
Kiwi	€ 466,00	€ 600,00	€ 611,70	€ 709,40	€ 810,30
Ananas	€ 31,20	€ 78,70	€ 131,20	€ 180,00	€ 167,10
Mango	€ 53,20	€ 58,50	€ 84,60	€ 110,80	-
Avocado	€ 19,90	€ 32,00	€ 43,00	€ 57,20	-
Overig exotisch fruit	€ 43,10	€ 41,40	€ 54,60	€ 60,30	-
Totaal exotisch fruit	€ 613,40	€ 810,60	€ 925,10	€ 1.117,70	-

*) In het GfK-panel wordt banaan niet bij het exotisch fruit gerekend.

Tabel 6.4 Gemiddelde consumentenprijzen van vers fruit (banaan, druiven, meloen, citrus en exoten) in Nederland, €/kg

Bron: GfK/PT	1999	2002	2005	2006	2007
Banaan*)	€ 1,29	€ 1,45	€ 1,37	€ 1,35	€ 1,36
Druiven	€ 1,87	€ 2,63	€ 2,59	€ 2,74	€ 2,98
Meloen	€ 1,07	€ 1,34	€ 1,17	€ 1,38	€ 1,26
Sinaasappel	€ 0,98	€ 1,11	€ 1,10	€ 1,13	€ 1,14
Mandarijnen	€ 1,45	€ 1,64	€ 1,47	€ 1,57	€ 1,68
Grapefruit	€ 1,09	€ 1,42	€ 1,65	€ 1,69	€ 1,61
Citroen	€ 1,56	€ 1,75	€ 1,88	€ 1,80	-
Overig citrusfruit	€ 1,64	€ 1,94	€ 1,89	€ 1,81	-
Totaal citrusfruit	€ 1,11	€ 1,28	€ 1,26	€ 1,30	-
Kiwi'	€ 2,12	€ 2,46	€ 2,24	€ 2,64	€ 2,56
Ananas	€ 1,28	€ 1,95	€ 1,16	€ 1,14	€ 1,12
Mango	€ 1,91	€ 2,13	€ 2,26	€ 2,09	-
Avocado	€ 2,31	€ 2,58	€ 2,88	€ 3,30	-
Totaal exotisch fruit	€ 2,06	€ 2,39	€ 2,01	€ 2,15	-

*) In het GfK-panel wordt banaan niet bij het exotisch fruit gerekend.

- Bij de meeste producten is sprake van prijsstijgingen in de periode 1999-2007. Een uitzondering is de ananas, die in 2006 goedkoper was dan in 1999. Dat zal ook meegespeeld hebben bij de flinke toename van de huishoudelijke aankopen van ananas.

6.2 Consumptiegegevens Duitsland

Via publicaties van ZMP zijn gegevens over huishoudelijke consumptie van verse groenten en fruit beschikbaar.

Tabel 6.5 Percentages kopende huishoudens van vers fruit (banaan, druiven, meloen, citrus en exoten) in Duitsland

Bron: GfK/ZMP	2003	2004	2005	2006	2007
Bananen	95,4	94,5	92,2	91,8	91,7
Mandarijn	85,3	82,2	82,4	82,7	79,9
Druiven	84,2	82,5	82,3	78,1	75,8
Sinaasappels	80,2	76,9	73,9	72,5	71,9
Kiwi's	68,9	67,0	68,0	62,7	63,4
Citroenen/limoenen	65,6	64,1	62,4	61,8	60,5
Meloen	63,6	58,0	56,0	56,7	53,0
Ananas	31,2	44,5	43,6	44,0	41,3
Mango's	33,1	28,5	29,4	28,3	28,8
Grapefruits	32,8	32,2	29,4	28,3	26,8

- In Duitsland is zowel bij bananen, kiwi's, druiven, meloen, mango's en citrusfruit sprake van een daling van het percentage kopende huishoudens.
- Bij ananas daarentegen is het percentage kopende huishoudens juist gestegen in de periode 2003-2007.

Tabel 6.6 Huishoudelijke aankoop van vers fruit (banaan, druiven, meloen, citrus en exoten) in Duitsland, hoeveelheid in kg per 100 huishoudens

Bron: GfK/ZMP	2003	2004	2005	2006	2007
Bananen	1.826,3	1.769,9	1.712,7	1.682,9	1.687,5
Sinaasappels	1.060,3	1.042,6	981,9	1.032,7	997,4
Mandarijn	641,0	600,2	683,7	657,2	614,2
Druiven	645,2	589,3	615,2	504,4	481,9
Meloen	469,6	378,9	402,2	405,1	347,9
Ananas	158,3	220,3	262,1	278,4	260,9
Kiwi's	192,9	205,0	240,4	201,3	212,6
Citroenen/limoenen	221,4	222,3	238,4	219,8	211,9
Grapefruits	98,0	115,4	113,7	99,5	94,6
Mango's	67,1	56,5	64,3	60,8	60,3

- De huishoudelijke aankoop van bananen, druiven, meloen, sinaasappels, mandarijnen, citroenen, grapefruit en mango's is afgenomen in de periode 2003-2007.
- Bij kiwi's is sprake van een stijgende lijn in de huishoudelijke aankoop en bij ananas is er een forse groei.

Tabel 6.7 Huishoudelijke besteding aan vers fruit (banaan, druiven, meloen, citrus en exoten) in Duitsland, in euro per 100 huishoudens

Bron: GfK/ZMP	2003	2004	2005	2006	2007
Bananen	1.943,5	1.908,1	2.142,9	1.971,8	1.983,0
Druiven	1.288,3	1.115,4	1.255,6	1.112,6	1.166,2
Sinaasappels	900,9	945,2	888,3	980,7	955,3
Mandarijn	744,7	663,3	749,4	749,1	766,9
Kiwi's	362,1	375,8	404,9	430,8	426,5
Meloen	460,3	343,0	367,1	451,6	376,9
Ananas	237,8	306,2	327,5	364,6	335,8
Citroenen/limoenen	306,8	273,8	317,1	285,9	315,4
Grapefruits	159,6	191,2	201,2	183,3	170,4
Mango's	120,8	112,5	124,5	123,3	121,6

Tabel 6.8 Gemiddelde consumentenprijzen van vers fruit (banaan, druiven, meloen, citrus en exoten) in Duitsland, €/kg

Bron: GfK/ZMP	2003	2004	2005	2006	2007
Druiven	2,00	1,89	2,04	2,21	2,42
Mango's	1,80	1,99	1,93	2,03	2,02
Kiwi's	1,88	1,83	1,68	2,12	2,00
Grapefruits	1,63	1,66	1,77	1,84	1,80
Citroenen/limoenen	1,39	1,23	1,33	1,30	1,49
Ananas	1,50	1,39	1,25	1,31	1,29
Mandarijn	1,16	1,11	1,10	1,14	1,25
Bananen	1,06	1,08	1,25	1,17	1,18
Meloen	0,98	0,91	0,91	1,11	1,08
Sinaasappels	0,85	0,91	0,90	0,95	0,96

- Ondanks prijsstijgingen zijn bananen en sinaasappels nog steeds het goedkoopste importfruit. Druiven zijn het duurste product voor de Duitse consument.
- De consumentenprijs voor ananas is, evenals in Nederland, gedaald in de periode 2003-2007. Dat zal ongetwijfeld een rol gespeeld hebben bij de sterke toename van de huishoudelijke aankoop van ananas.